

ŽELEZIARNE
PODBREZOVÁ

PODBREZOVAN 19

Dvojtyždenník Železiarní Podbrezová a.s. | ročník LXVIII | vyšlo 21. septembra 2012

1 O letných opravách

2 Anonymný prieskum

3 Zo sveta ocele

4 Desať rokov v Brne

5 Storočnica kina

6 Aktuálne zo športu

Sympóziu Medzinárodnej akadémie kultúry a umenia

Významní umelci na Táloch

Foto na pamiatku pred Korvinovej lipy

Na pôde hotela Stupka na Táloch sa v sobotu 15. septembra 2012 začalo sympóziu Medzinárodnej akadémie kultúry a umenia. Účastníkov, ktorými sú významní umelci Ruskej federácie - vedúci katedry Moskovskej štátnej umeleckej vysokej školy profesor Valerij Rževskij, akademik Ruskej akadémie umenia, národný maliar Ruskej federácie, profesor Nikolaj Solomin, korešpondent Medziná-

rodnej akadémie kultúry a umenia, starší pedagóg Moskovskej štátnej akademickej umeleckej vysokej školy Michail Goršunov, korešpondentka, odborníčka na kultúru Ľubov Dolgich, prezident Medzinárodnej akadémie kultúry a umenia, akademický maliar Ruskej federácie Petr Stronskij a akademik Medzinárodnej akadémie kultúry a umenia, riaditeľ odboru v Slovenskej republike Andrej Smolák, privítal

V mene Medzinárodnej akadémie kultúry a umenia odovzdal jej prezident Petr Stronskij Vladimírovi Sotákovi cenu „Za znovuzrodenie tradícií priazne umeniu a dobročinnosti“

predseda predstavenstva Vladimír Soták. Profesor Petr Stronskij v mene zúčastnených poďakoval za umožnenie organizovania sympózia na Táloch, zároveň konštatoval, že si váži prácu Vladimíra Sotáka a celého Predstavenstva Železiarní Podbrezová, ktoré urobilo pre ľudí toho naozaj veľa. V mene Medzinárodnej

akadémie kultúry a umenia odovzdal Vladimírovi Sotákovi cenu „Za znovuzrodenie tradícií priazne umeniu a dobročinnosti“. Desaťdňové sympóziu bude príležitosťou pre spoznávanie krás okolia a maľovanie v plenéri. Podobné sympóziu sa konalo vo Francúzsku, Nórsku, ale aj na Slovensku. V prvý deň sa umel-

ci oboznámili s okolím, navštívili Hrad Ľupča, prezreli si golfový areál. V pondelok navštívili Železiarne Podbrezová, kde sa oboznámili s históriou v Hutníckom múzeu a prezreli si výrobné prevádzkarne. K priebehu sympózia sa vrátíme aj v nasledujúcom čísle.

O. Kleinová+ foto

Už desiatykrát pod hlavičkou Železiarne Podbrezová Group

Aj tohtoročný stánok ŽP GROUP zaujal vkusným, jednoduchým a funkcionalistickým riešením a nápaditou grafikou

Na tému internet verzus veľtrh už bolo toho veľa napísané aj pohovorené. Internet napomáha obchodovaniu, ale

nie všade a najmä nie na úrovni B2B - business to business. Nákup investičného majetku v miliónových objemoch, po-

znanie priemyselných riešení alebo priemyselných liniek je práve to, čo nie je cez internet možné a zrejme ani dlho

nebude. Toto vyžaduje mnoho dlhých a ťažkých rokovaní. Preto kontraktálne, odborné a obchodné veľtrhy si stále uchovávajú svoj význam a hodnotu. Keď sa pozrieme do Nemecka, Japonska alebo do USA, sú to krajiny s vysokým využitím internetu, ktoré sú vpredu vo viacerých ob-

lastiach, pričom ale veľtrhy tu nestrácajú svoj význam a neustále prosperujú.

Kto nie je na veľtrhu vidieť akoby ani nebol a kto na veľtrhu nie je, akoby ani neexistoval. Toto tvrdenie je ešte viac pravdivejšie vo vzťahu k MSV Brno, ktorý minulý týždeň do-

(Dokonč. na str. 4)

Oficiálna expozícia Slovenskej republiky

Už desiatykrát pod hlavičkou Železiarne Podbrezová Group

Prvá spoločná expozícia ŽP GROUP v roku 2003

Pohľad na výrobky ŽP GROUP pre automobilový priemysel – expozícia z roku 2005

(Dokonč. zo str. 1)

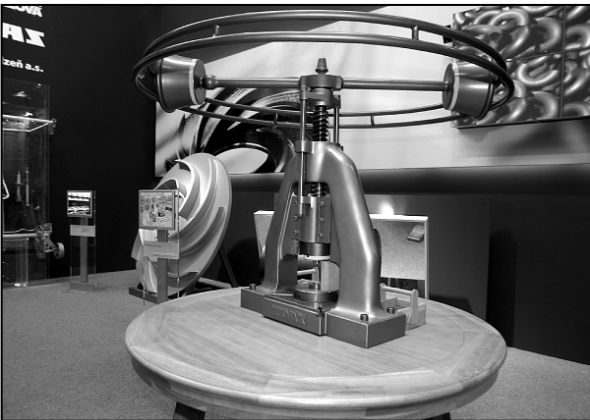
písal svoju 54. kapitolu. Bol to veľtrh, ktorý ostane v pamäti, vďaka historicky najvyššej účasti vystavovateľov z Indie a Ruska. Účasť 130 indických vystavovateľov, účasť indického ministra priemyslu a mnoho iných sprievodných podujatí konceptu, ktorý niesol názov „India Show“, poskytli bohatý priestor pre nadväzovanie nových partnerstiev aj pre predstaviteľov a obchodníkov našich spoločností.

Atraktívna a rozľahlá expozícia bola z pohľadu Železiarní Podbrezová a.s. zameraná na ukážku použitia rúr v automobilovom priemysle, strojárstve a pri výrobe hydraulických a pneumatických komponentov, z pohľadu ŽDAS a.s. šlo o prezentáciu zariadení určených pre výrobu komponentov pre železničnú dopravu.

V roku 2012 (prvýkrát v roku 2003) sa naše spoločnosti predstavili na MSV Brno už

Expozícia v roku 2006 dostala novú tvár a tento dizajn pretrvával až do roku 2011

V roku 2007 bola vystavená atrakcia ŽDAS a.s. – lis na razeň pamätných mincí

V roku 60. výročia svojho vzniku spoločnosť ŽDAS predstavila pamätnú zvonkohru

Rok 2010 bol pamätným pre celú ŽP GROUP. Spoločnosť ŽP a.s. si pripomínala 170 rokov svojej existencie. Pri tejto príležitosti bolo histórii venované aj na Medzinárodnom veľtrhu v Brne viac priestoru, aby sa návštevníci a obchodní partneri mohli oboznámiť s bohatou tradíciou našej spoločnosti

po desiatykrát pod hlavičkou Železiarne Podbrezová Group. Naša expozícia sa často odlišovala od ostatných svojím architektonickým riešením, zvolenou komunikačnou témou či rôznymi atrakciami pre návštevníka. Nebolo tomu inak ani tento rok. Stánok, ktorého autorom je Ing. arch. Lubomír Svoboda a realizá-

torom BVV (Brnenské veľtrhy a výstavy) pod vedením Ing. Tomáša Moravca zaujal vkusným, jednoduchým a funkcionalistickým riešením a nápaditou grafikou.

Expozícia Železiarne Podbrezová Group patrila k najkrajším na výstave a vysoko prekonala aj v susedstve stojacu oficiálnu expozíciu Slo-

venskej republiky. Zadávateľ stánku Slovenskej republiky, v tomto prípade Ministerstvo hospodárstva SR, by mal v budúcnosti prehodnotiť kritéria výberu dodávateľa (staviteľa) stánku. Cena expozície nesmie byť pri prezentácii krajiny hlavným, rozhodujúcim kritériom.

Ing. M. Adamčák, PhD

HRADNÉ HUKY 2012

Dni 7. a 8. septembra sa na Hrade Ľupča niesli v rytmoch a zvukoch gajdošskej hudby. V areáli hradu sa konal prvý ročník uni-

kar, pod vedením Gregora Agócsa. Predstavili divákovi ľudové piesne s gajdoškými interlúdiami z oblasti Gemera, stredného Sed-

ZVUKY GÁJD NA HRADE ĽUPČA

kátneho medzinárodného festivalu stredovekej až súčasnej gajdošskej hudby. Počas dvoch dní sa predstavili rôzne hudobné zoskupenia a rôzne žánre gajdošskej hudby. Hlavnou myšlienkou a filozofiou tohto podujatia bolo prepojiť jednotlivé etniká na Slovensku a v Európe hudobným nástrojom – gajdami a tiež predstaviť publiku tento jedinečný stredo-európsky hudobný nástroj. Bohaté spojenie národov a národných gajdošských skladieb sa nieslo celým nádvorím Hradu Ľupča.

Festival otvoril starosta obce Slovenská Ľupča Ing. Miroslav Macák a následne zaznelo prvé gajdošské hudobné zoskupenie našich južných susedov z Maďarska s názvom Fonó Zene-

mohradska, či Šomošskú stolicu. V piatkovej dramaturgii festivalu sa prezentovala aj elitná štvorčlenná skupina stredovekej hudby s názvom BAKCHUS, čo v gréckej mytológii znamená boh vína, ktorá divákovi vyrazila dych piesňami a tancami potulných cirku-santov či vznešených trubadúrov. Koniec prvého dňa festivalu vyplnila svojim vystúpením chorvátska gajdošská skupina Hrvatskigajdaškiorkestar.

Sobotný program odštartovali a zaplnené nádvorie hradu naladili na stredovekú nôtu tance bratislavskej tanečnej skupiny Rustiqua. Dobrá nálada sa ďalej nies-

la v znamení súčasnej balkánskej hudby s energickými rytmiami či zvukmi dychových nástrojov a spevov v podaní slovenského hudobného zoskupenia Balkansambel.

Keďže gajdošská hudba je neodmysliteľnou súčasťou nášho folklóru, milou vsuvkou do programu bolo vystúpenie Folklorneho súboru Urpín z Banskej Bystrice. Završeni-

mým dvojdňovým festivalom bol tematický vstup Diabolských huslí Jána Berkého Mrenicu ml., ktoré svojou temperamentnou hrou sprevádzali gajdošských sólistov. Zvukné mená ako Martin Tesák, Tibor Kobliček, Jozef Kostúr, či

chýrny výrobca gájd Juraj Dufek, zakončili bohatý program spoločným gajdovaním na slovenské ľudové nôt.

Hlavná organizátorka festivalu Hradné Huky, šansonierka, džezová a etnospeváčka, RNDr. Jana Orlická do budúcnosti prisľúbila rozšíriť tento unikátny festival o možnosť pre domáceho či zahraničného diváka naučiť sa, spoznať či dokonca podieľať sa na výrobe a hre na gajdách a zároveň vyslovila veľké poďakovanie majiteľom hradu – Železiarňam Podbrezovej za poskytnutie tohto krásneho priestoru pre konanie festivalu, jediného svojho druhu v celej Európe. Svojou účasťou festival podporili aj vedúci predstavitelia Železiarní Podbrezová,

čím sa pridali k množstvu spokojných divákov.

Ambíciou usporiadateľov pre ďalší ročník festivalu je skvalitňovať multizánrovosť pre gajdy, mapovať neprebádané úseky histórie tohto hudobného nástroja a hlavne hľadať cesty k spolupráci na medzinárodnej scéne podobne orientovaných festivalov. Hrad Ľupča dokázal nielen svojou vynikajúcou akustikou, ale aj celkovou atmosférou navodiť v divákoch pocity prepojenia súčasnosti s minulosťou a v takomto duchu sa niesol celý festival Hradné Huky 2012.

Bc. Vladimír Homola,
kastelán Hradu Ľupča
Mgr. Simona Ridzoňová,
referent správy pamiatkových
objektov Hradu Ľupča

V roku 1878 nafotografoval Eadweard Muybridge sériu statických fotografií s použitím 24 fotoaparátov. Usporiadanim obrázkov v slede za sebou vytvoril koncepciu „pohyblivých obrázkov“ vo filme. Stal sa tak priekopníkom kinematografie, najobľúbenejšej zábavy 20. storočia. Thomas Alva Edison sa ujal nápadu zostrojiť prístroj, ktorý umožňoval 90 - sekundové premietanie pohyblivých obrázkov. Mohol ich sledovať len jeden človek cez hľadáček. Francúzski bratia Lumierovci posunuli vývoj o krok dopredu zostrojením

Sto rokov od zriadenia prvého kina v Podbrezovej

prístroja, ktorý umožnil nasnímať zábery na celuloidový pás a zároveň ich užasnutým divákovi premietat' na bielu stenu. S vynálezom kinematografu a prvými verejnými filmovými predstaveniami v Európe sa vyvinul aj pojem kino. V novembri 1895 sa konalo prvé verejné filmové predstavenie v berlínskom Wintergarden, kde bratia Sklada-

nowsky ukázali niekoľko krátkych nemých filmov pomocou prístroja Bioscope. Toto predstavenie je považované za prvé komerčné v dejinách kina v Európe. Vo Francúzsku sa konalo prvé verejné predstavenie v salóne India v Grand Café v Paríži 25. decembra 1895, kde bratia Lumierovci predviedli pomocou kinematografu niekoľko krátkych nemých filmov.

Sedemnást' rokov od prvého predstavenia kina, v októbri roku 1912 bolo už kino aj v Podbrezovej (kinosála sa nachádzala v miestnosti terajšej expozície hutníckeho múzea). Raz do týždňa - v nedeľu premietali nemé filmy s nemeckými titulkami. Titulky boli písané na páse pauzáku, z ktorého boli premietané na biely pás pod obrazom. V istom dejinnom období premietania záležalo len na premietaní, či dokázal vycítiť dej filmu a správne posúvať text. Pri premietaní nemých filmov dostali príležitosť aj ďalší umelci, ktorí mohli

dotvárať dej filmu – tamburášsky zbor počas premietania hral. Keďže titulky boli v nemčine, zo strany kontrolórov (už aj vtedy existovali) boli výhrady a tak začal dej filmu komentovať rozprávač. V roku 1927 už v Podbrezovej premietali dvakrát v týždni. Deti školského veku mohli chodiť do kina zadarmo. V rokoch 1930 až 1934 bolo podbrezovské kino zrekonštruované na zvukové zariadenie. V roku 1935 boli premietané v Podbrezovej prvé zvukové filmy. O rok nato videli diváci v Podbrezovej populárny zvukový film českej filmovej spoločnosti „Jánošík“.

Prechodom na zvukový film, čo si vyžiadalo pomerne vysoké náklady, poklesol počet kín na Slovensku. Ak v roku 1923 bolo 106 kín, v roku 1930 ich bolo 210 a v roku 1939 počet poklesol na 153 kín.

V roku 1964 sa začali premietat' v Podbrezovej širokouhlé predstavenia na futbalovom štadióne a vyvolalo to v okolí veľký ohlas. Bolo

to v čase zrodu Mayoviek a na štadión prichádzali hŕfy návštevníkov kina z celého Horehronia.

Švermovo železiarne otvorili v roku 1974 nový dom kultúry, súčasťou ktorého bola aj kinosála s výbornou akustikou. Kino bolo vybavené klasickým zariadením na širokouhlý, ale i panoramatický formát. V tom čase to bolo na Slovensku devätnásť panoramatické kino. Štatistiky zaznamenali v tých rokoch boom v návštevnosti. Podbrezovské kino ročne dosahovalo návštevnosť okolo 40 tisíc divákov. Vývoj však napredoval, prišli na rad videá a videopozíčovne, čo prinieslo pokles záujmu o kino. Postupne návštevnosť tak klesala, že v apríli roku 2008 bolo kino Domu kultúry v Podbrezovej zatvorené.

Doba digitalizácie súčasných filmov je vo svete síce úžasným krokom vpred, no má na svedomí postupný zánik väčšiny malých kín na Slovensku, ktoré nie sú schopné do novej technológie investovať. A tak zostáva len nostalgicky spomínať na nezabudnuteľnú atmosféru, ktorú vytvárali.

Z historických podkladov spracovala O. Kleinová

